

**ZAŁOŻENIA DLA UTWORZENIA
MIĘDZYNARODOWEGO
INSTYTUTU EKOLOGII STOSOWANEJ
W MYSŁAKOWICACH**

**Towarzystwo Karkonoskie z siedzibą w Bukowcu
Listopad 2017r.**

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania, wykonanego przez Towarzystwo Karkonoskie we współpracy z Wójtem Gminy Mysłakowice na rzecz utworzenia Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej w Mysłakowicach (MIES) jest przygotowanie założeń programowo-organizacyjnych oraz ram organizacyjno-finansowych dla tego przedsięwzięcia, stanowiącego istotny element zrównoważonego rozwoju Gminy i całego Regionu Karkonoskiego.

Przy opracowaniu „Założeń” wykorzystano jego I wersję, wypracowaną w ramach działalności doradczej Towarzystwa Karkonoskiego i realizacji jego programu wynikającego z „Tez Karkonoskich” w maju 2017 r. oraz rekomendacje, sformułowane przez uczestników spotkania informacyjno-konsultacyjnego, poświęconego idei uruchomienia Instytutu w dn. 26-27 maja 2017 w Bukowcu.

1. Lokalizacja Instytutu

Planowany do utworzenia Międzynarodowy Instytut Ekologii zlokalizowany został w dawnym Pałacu królów pruskich w Mysłakowicach, położonym we wschodniej części Kotliny Jeleniogórskiej, w Dolinie Pałaców i Ogrodów – jednej z najpiękniejszych krain Dolnego Śląska. Kraję tę otaczają od południa Karkonosze ze Śnieżką, ich główną kulminacją, a od wschodu Rudawy Janowickie i od północy Góry Kaczawskie.

**Zespół pałacowo-parkowy w Mysłakowicach i jego otoczenie
– lokalizacja Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej**

Bogata i wielokulturowa historia oraz wybitne walory położenia i przestrzeni geograficznej uformowały dzisiejszy obraz tej krainy. Ten wcześniej zamieszkały region został wcześniej podporządkowany już w końcu IX w. państwowości polskiej, a od XII w. władali nim kolejno książęta piastowscy, Korona Czeska, Cesarstwo Habsburskie, Królestwo Prus, a później Cesarstwo Niemieckie i III Rzesza.

Na rozwój tego regionu wpływały znakomite połączenia z bliższym i dalszym otoczeniem szlakami handlowymi, a później drogami i kolejami. Sprzyjało to m.in. rozwojowi przemysłu, gospodarki, ale i turystyki, która jest jedną z głównych funkcji rozwojowych obszaru. Ze względu na swe położenie oraz dzieje polityczne region ten podlegał oddziaływaniom cywilizacyjnym głównych ośrodków tej części Europy Środkowej: Pragi, Wrocławia, Drezna i Berlina. Przenikające stąd impulsy artystyczne oraz wielowyznaniowa i wielonarodowa specyfika regionu zadecydowały o jego wielkim bogactwie dziedzictwa kulturowego. Jego szczególnymi wyróżnikami jest 11 położonych tu rezydencji wpisanych na prestiżową listę Pomników Historii RP i przygotowywanych do wpisu na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jedną z nich jest Pałac w Mysłakowicach.

2. Formuła generalna Instytutu i cele jego działania

Planowany do zorganizowania na terenie Mysłakowic Instytut będzie międzynarodową, niepubliczną jednostką naukowo-badawczą, powołaną z inicjatywy Towarzystwa Karkonoskiego i Gminy Mysłakowice oraz ich Partnerów dla wspierania teorii i praktyki zrównoważonego rozwoju w Polsce, Europie i świecie. Tak rozumiany rozwój powinien integrować sfery środowiskową, przestrzenną, społeczną, gospodarczą i instytucjonalną ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki zeroemisyjnej i ekologii społecznej.

Zakłada się, że Instytut będzie prowadził badania i prace wdrożeniowe oraz realizował programy kompleksowego kształcenia i doskonalenia na poziomie wyższym i średnim w formie kursów, szkoleń, stacjonarnych praktyk w ww. zakresie. Jego działalność będzie skoncentrowana na wdrażaniu innowacyjnych, odnawialnych źródeł pozyskiwania energii i nowych technologii i ich wykorzystywania w budownictwa zeroemisyjnym, w rewitalizacji zabytkowej substancji, w przeciwdziałaniu zmianom klimatu i ich społecznym konsekwencjom oraz problematyce badań i edukacji, związanych z ekologią społeczną, ekofilozofią, i pokrewnym dziedzinami.

3. Geneza i tło społeczno-gospodarcze i kulturowe

Powołanie Instytutu wiąże się z realizacją ogólnoeuropejskich idei budowania w ramach zrównoważonego rozwoju spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach Unii, prowadzącej do wyrównania poziomu wzrostu gospodarczego oraz zaspokojenia potrzeb społecznych między obszarami o zróżnicowanych cechach, wielkości i różnym poziomie rozwoju cywilizacyjnego.

W wybranych dokumentach o kluczowym znaczeniu dla sposobów prowadzenia związanych z tą ideą polityk rozwoju w Unii podkreśla się m. in. przy ich wypracowywaniu uwzględnianie:

- *kryteriów środowiskowych oraz zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz stosowania strategicznej lub globalnej oceny wszystkich uwarunkowań – środowiskowych, społecznych i gospodarczych (w Nowej Karty Ateńskiej z 1998 r.);*
- *zintegrowanego podejście, wymagającego przede wszystkim przyjęcia podejścia i myślenia holistycznego, zastępującego zwyczajowe podejście sektorowe (...) i uwzględniające wszystkie wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny, kulturalny i środowiskowy (w Dokumencie referencyjnym z Toledo z 2010 r.).*

Idee te starano się wykorzystać dla zbudowania partnerstwa wszystkich sektorów życia społecznego i gospodarczego wypracowania wspólnej wizji zrównoważonego rozwoju Regionu Karkonoskiego, zarysowanej w tzw. „Tezach Karkonoskich” z 2007 r. Nawiązuje się w niej do wielokulturowych tradycji tego regionu i jak najpełniejszych możliwości wykorzystania jego szczególnego usytuowania u zbiegu granic Polski, Czech i Niemiec, bogactwa zasobów przyrodniczo-kulturowych oraz dorobku działających tu prężnych środowisk naukowych i kulturalnych, co także stoi u genezy niniejszego projektu.

4. Spodziewane efekty

Uprofilowanie działalności Instytutu na prowadzenie badań i wdrożeń oraz kształcenia i doskonalenia zawodowego w zakresie innowacyjnych, odnawialnych źródeł pozyskiwania energii i nowych technologii ich wykorzystywania, gospodarki zeroemisyjnej i ekologii społecznej przyniesie m. in. promocję najnowszych, najlepszych praktyk światowych w dziedzinach wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, budownictwa nisko- i zeroemisyjnego, przeciwdziałania zmianom klimatu i integracji w planowania rozwoju i budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Efekty działalności Instytutu w powyższym zakresie będą szczególnie przydatne dla odpowiedniego przygotowania kadr w samorządach terytorialnych, szkolnictwie i gospodarce w kraju i w Europie, by aktywnie uczestniczyły one we wprowadzaniu w życie doświadczeń i dobrych praktyk idei zrównoważonego, zintegrowanego rozwoju i gospodarki zeroemisyjnej. Instytut wykonywać będzie także zlecane mu dokumentacje i opracowania programowo-planistyczne służące proekologicznemu rozwojowi gmin i przedsiębiorstw zarówno w regionie jak i w jego otoczeniu.

5. Charakterystyka zespołu pałacowo-parkowego

Głównym obiektem myślakowickiego założenia pałacowo-parkowego jest neogotycki Pałac z I poł. XIX wieku, stanowiący trzykondygnacyjny obiekt o rozczłonkowanej bryle, zbudowany na planie zbliżonym do podkowy, z wysoką, ośmioboczną wieżą i parterową salą balową, przekryty w całości płaskimi dachami. Pałac stanowi wybitny w ponadregionalnej skali przykład romantycznej architektury rezydencjonalnej Dolnego Śląska, co doceniono przy jego wpisie w 2009 r. na listę Pomników Historii Rzeczypospolitej Polskiej. Jego bryła i wystrój zewnętrzny zachowały się w dobrym stanie, ale cenne wnętrza u nie zachowały się niestety do dziś i w dużym stopniu zostały zmienione po II wojnie światowej, przy przystosowaniu ich do pełnienia obecnej funkcji obiektu oświatowego.

Pałac został zbudowany na miejscu pochodzącej z II poł. XVIII w. barokowej rezydencji, przebudowanej w stylu neoklasycyzmu w l. 1816-22 przez feldmarszałka Augusta N. von Gneisenau, a później w l. 1832-38 r. przez króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III (pod kierunkiem jednego z najwybitniejszych architektów epoki Karla F. Schinkla) i w l. 1840-44 przez króla Fryderyka Wilhelma IV (pod kierunkiem Friedricha A. Stülera), kiedy nadano mu obecny charakter. Pałac pozostawał wraz z dobrami myślakowickimi w rękach Hohenzollernów od 1835 r. do 1909 r., po czym zarząd nad nimi przejął starosta jeleniogórski, a niezadługo po II wojnie światowej przejęto go dla potrzeb gminnej szkoły.

W sąsiedztwie Pałacu znajduje się Willa księżnej legnickiej, Augusty von Harrach (wdowy po Fryderyku Wilhelmie III), stanowiąca budynek zbudowany w 1843 r. w stylu tyrolskim na rzucie prostokąta (prawdopodobnie pod kierunkiem F. A. Stülera), dwukondygnacyjny, przykryty niskim, dwuspadowym dachem z wysuniętymi okapami.

Znaczącym obiektem jest towarzyszący Pałacowi park, założony został na południe od niego w l. 1816-22, a następnie przekształcono go wg projektów K. F. Schinkla i Petera J. Lennégo z 1835 r. oraz później Gerharda Kobera z zagospodarowano powierzchni ok. 13,4 ha. Obejmuje on bogaty układ wodny ze stawami, rozległe polany widokowe i komponowane zespoły zieleni wysokiej i niskiej oraz system ścieżek spacerowych.

Na wschód od Pałacu powstał w l. 20-tych XIX w. zespół folwarczny, złożony z 4 dwukondygnacyjnych budynków, przekrytych niskimi, dwuspadowymi dachami, w tym z tzw. Domem Kawaleryjskim, które

Pałac królewski w Mysłakowicach – widok od południa

Pałac królewski w Mysłakowicach – widok od północy

Willa księżnej legnickiej – widok od zachodu

Zabudowania dawnego folwarku – widok fragmentu zabudowy gospodarczej

Zabudowania dawnego folwarku – widok zabudowy mieszkalnej

Wielki staw w parku przypałacowym

otaczają kwadratowy dziedziniec ze zlokalizowanym nań jednokondygnacyjnym budynkiem gospodarczym. Towarzyszą mu ponadto 4 budynki mieszkalne i budynek d. oranżerii, pochodzące także z ww. okresu, pozostające we władaniu i użytkowaniu wspólnot mieszkaniowych, przy czym zabudowa gospodarcza pozostaje we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych.

Pałac i park, będące w posiadaniu Gminy Mysłakowice wpisane są do rejestru zabytków pod nr-ami 639/J 13.05.1980 r. i A/5374/508/J z 07.12.1977 r. oraz na wspomnianą listę Pomników Historii RP, Willa oraz zabudowania dawnego folwarku – do gminnej ewidencji zabytków i także na listę Pomników Historii RP.

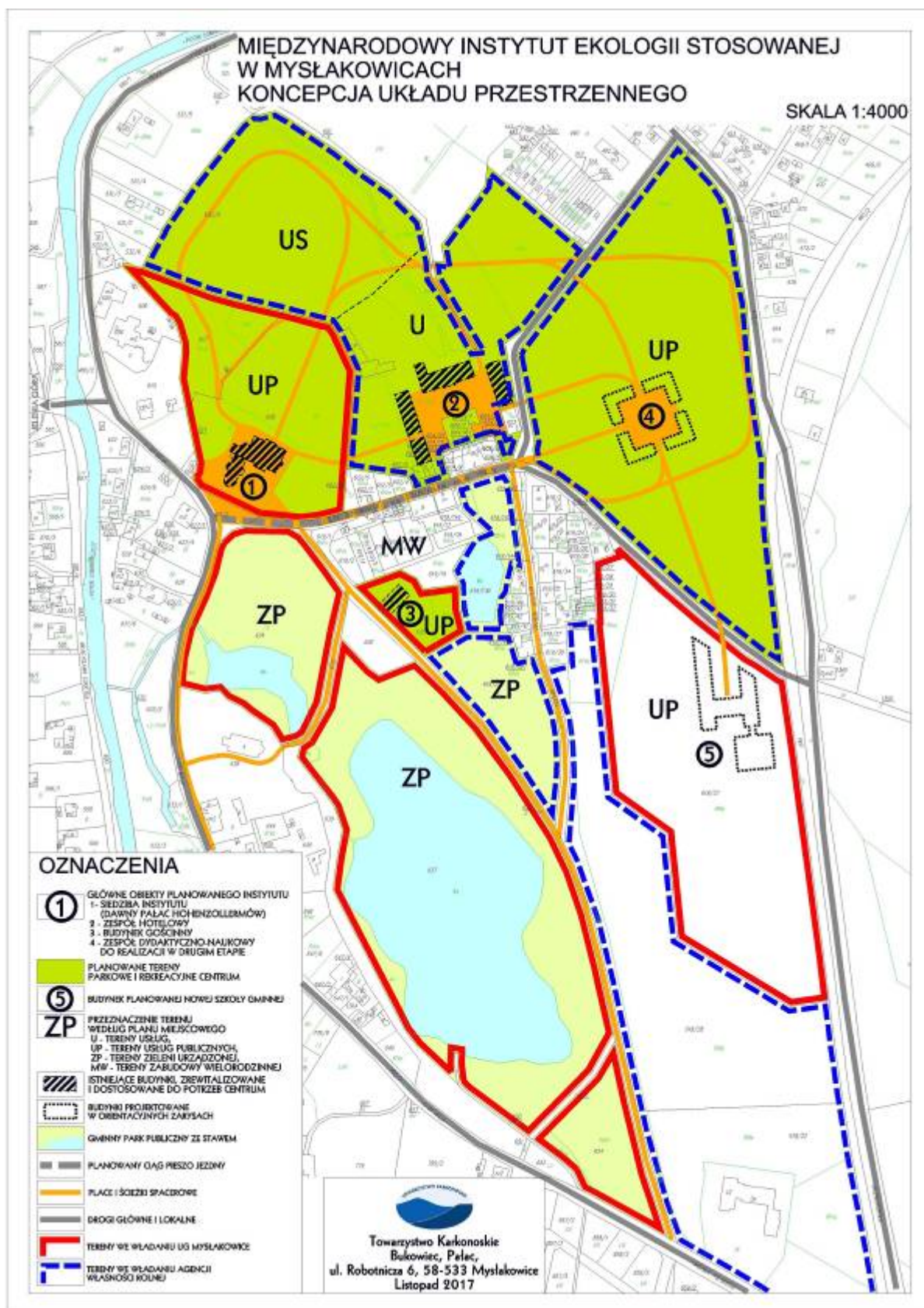
W bezpośrednim sąsiedztwie Pałacu położony jest wyróżniający się w całym otoczeniu dawny ewangelicki kościół, zbudowany przez K. F. Schinkla w l. 1836-1840 r. w stylu neo-romańskim, funkcjonujący obecnie jako świątynia katolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

6. Główne elementy zakładanego programu użytkowego Instytutu i inwestycji towarzyszących

- W poszczególnych obiektach Instytutu, poddanych kompleksowej rewitalizacji i robotom budowlanym znajdują się:
- 1) w Pałacu – centrum administracyjne oraz pomieszczenia dydaktyczno-szkoleniowe z małą aulą oraz małą ekspozycją poświęconą historii budynku i jego otoczenia;
 - 2) w Willi księżnej legnickiej – baza mieszkalna dla okresowo przebywającej kadry naukowej;
 - 3) w zaadaptowanych dla potrzeb Instytutu budynkach dawnego folwarku – baza mieszkalna dla studentów, uczestników szkoleń i kursów;
 - 4) w budynku nowej szkoły gminnej, planowanej do realizacji w I etapie i warunkującej przystosowanie Pałacu dla potrzeb Instytutu – pomieszczenia dydaktyczne oraz rekreacyjno-sportowe, wykorzystywane również dla potrzeb studentów i kadry Instytutu;
 - 4) w II zespole dydaktyczno-naukowym, planowanym do realizacji w II etapie – dodatkowe pomieszczenia dydaktyczno-szkoleniowe i laboratoria oraz pomieszczenia warsztatowe.

Zakłada się, że dla przedstawionego powyżej w orientacyjnym ujęciu programu użytkowego Instytutu i inwestycji towarzyszących będzie się dysponować pomieszczeniami o łącznej powierzchni użytkowej równej **ok. 12.000 m²** (w tym ok. 2600 m² w Pałacu, ok. 1400 m² w Willi) i ok.8.000 m² w zaadaptowanych budynkach dawnego folwarku). Program ten zlokalizowany został **na terenach o łącznej powierzchni ok. 22 ha**, w tym na działkach zajmowanych obecnie przez Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Mysłakowicach i pozostających we władaniu Gminy Mysłakowice (o pow. ok. 2,46 ha), terenach Skarbu Państwa, przekazanych do dyspozycji Gminy na cele oświatowe (o pow. ok. 5,14 ha) oraz na terenach Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych (o pow. ok. 14,42 ha).

7. Koncepcja układu przestrzennego i ustalenia planistyczne

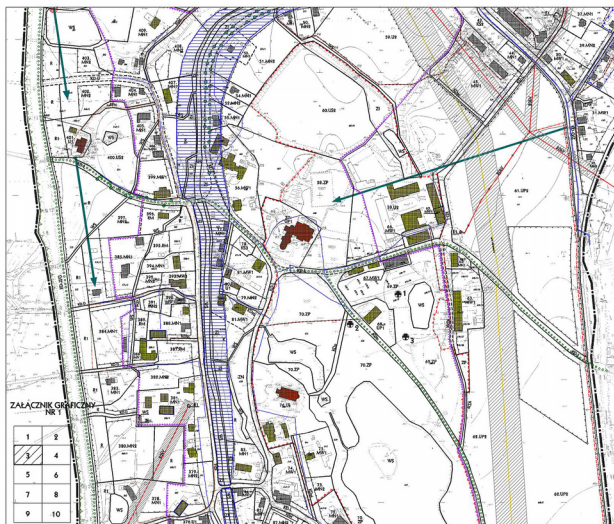

Koncepcja przestrzenna Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej w Myslakowicach

Głównymi elementami założenia przestrzennego Instytutu będą integralnie ze sobą powiązane, co pokazano na zamieszczonym obok szkicu koncepcyjnym: główna siedziba w dawnym Pałacu Królewskim, zespół mieszkalno-hotelowy w budynkach towarzyszących (Willi i w zabudowie dawnego folwarku) oraz budynek nowej szkoły gminnej, funkcjonalnie powiązany z Instytutem oraz zespół dydaktyczno-naukowy, planowany do realizacji w II

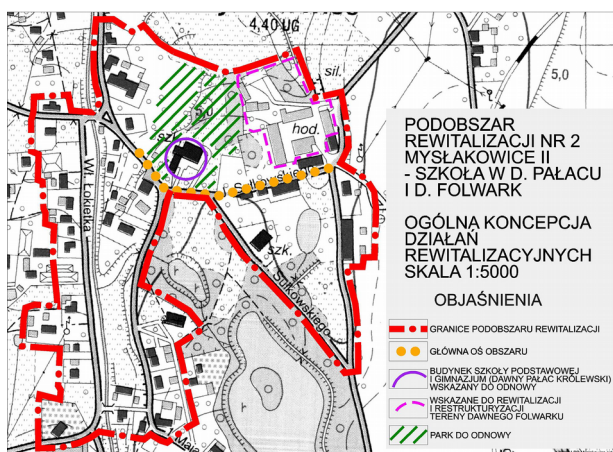
etapie. Obiektom tym towarzyszyć będzie rozległy park, którego część północna, położona w bezpośrednim sąsiedztwie Pałacu stanowić będzie wewnętrzny zespół rekreacyjny dla jego użytkowników, powiązany z terenami sportowymi, zlokalizowanymi w pobliżu zaplanowanej do zrewitalizowania zabudowy dawnego folwarku.

Tereny lokalizacji Instytutu i nowej szkoły gminnej objęte są Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części terenów wsi Mysłakowice, przyjętym uchwałą nr 92/XIV/2007 RG w Mysłakowicach z dnia 15 grudnia 2007 r. Jego podstawowe ustalenia, dotyczące wskazania terenów usług publicznych (UP), zieleni parkowej (ZP) i mieszkalnictwa wielorodzinnego (MW) zostały przyjęte przy opracowaniu niniejszych założeń.

Ustalenia planu miejscowego dla Mysłakowic, dotyczące terenów planowanego Instytutu i jego otoczenia

Omawiane tereny oraz ich otoczenie ujęte zostały jako tzw. Podobszar Rewitalizacji nr 2 w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Mysłakowice, przyjętym uchwałą nr XXXVII/232/17 RG z dnia 29 marca 2017 r., wskazany na poniższym szkicu:

. Podobszar Rewitalizacji nr 2 w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Mysłakowice

8. Zakładane formy zarządzania i kadry

Zakłada się, że Instytut zarządzany może być przez powołaną dla jego utworzenia Fundację albo alternatywnie inne struktury organizacyjne o formułach wypracowanych w ramach dalszych konsultacji niniejszych „Założeń” i powołanego przez ich kierownictwo Dyrektora, który będzie nim kierować przy wsparciu merytorycznym powołanej dla realizacji tego celu Rady Naukowej Instytutu. Wśród alternatywnych formuł wskazuje się do przeanalizowania możliwość realizacji projektu w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Pracownikami naukowymi Instytutu będą zatrudnieni jego stali pracownicy naukowcy, delegowani pracownicy z zainteresowanych uczelni oraz zainteresowanych organizacji i przedsiębiorstw z kraju i z zagranicy – jako Partnerów Instytutu.

9. Realizator i Partnerzy projektu

Realizatorem projektu będzie Zakład Inwestycji i Wdrożeń, utworzony w ramach ww. Fundacji, działający we współpracy z zainteresowanymi uczelniami w kraju i zagranicą i.

Partnerami projektu będą:

- 1) Gmina Mysłakowice i inne samorzady z Regionu Karkonoskiego;
- 2) Związek Gmin Karkonoskich;
- 3) Towarzystwo Karkonoskie;
- 4) uczelnie z Wrocławia i innych krajowych ośrodków oraz z terenu Czech, Niemiec i innych krajów Europy, a także z krajów pozaeuropejskich;
- 5) organizacje pozarządowe, związane swą działalnością z celami funkcjonowania Instytutu;
- 6) przedsiębiorstwa i osoby fizyczne, wspomagające projekt.

10. Wsparcie finansowe dla projektu i szacowanie kosztów

Zakłada się, że środki na przygotowanie programowo-projektowe i organizacyjne projektu zgromadzi ww. Fundacja w ramach swej działalności i przy wsparciu zainteresowanych projektem fundatorów i donatorów, a dla jego realizacji planuje się pozyskać dodatkową pomoc przy wsparciu zainteresowanych funkcjonowaniem Instytutu przedsiębiorstw oraz przy wykorzystaniu wybranych w programów UE, w tym zwłaszcza z programu „Horyzont”.

Oszacowanie znacznych kosztów realizacji projektu nastąpi w późniejszej fazie jego kontynuowania, m. in. po opracowaniu „Studium Wykonalności dla założenia Instytutu w powiązaniu z budową nowej szkoły gminnej”.

Niniejsze „Założenia” opracował w ramach działalności statutowej Towarzystwa Karkonoskiego i w porozumieniu z Wójtem Gminy Mysłakowice Janusz Korzeń – prezes TK we współpracy z Witoldem Szczudłowskim – wiceprezesem TK i Bogusławem Jasińskim – inicjatorem projektu i członkiem Zarządu TK.

Bukowiec, 8 listopada 2017 r.

TOWARZYSTWO KARKONOSKIE - BUKOWIEC - PAŁAC, ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice
tel. +48 75 718 24 15, +48 660 008770 (JK), 48 601 209942 (WS) i +48 579 072925 (BJ)
e-mail towarzystwo.karkonoskie@wp.pl, janusz_korzen@o2.pl, wts1@onet.pl, jasinski.boguslaw@gmail.com
NIP 6112442723 REGON 000812169 KRS 0000185205 KONTO BGŻ BNP Paribas 24 2030 0045 1110 0000 0394 0880
